

Andrássy-kastély és parkja, Tóalmás

Cím: 2252 Tóalmás, Kókai u. 2.

Tel.: 3629800700 Email: gs@wol.org

Értékesség: kiemelten értékes, országos jelentőségű

Műeml. véd.: műemlékileg védett

Kód: 1207

X koord.: 19,653750894

Y koord.: 47,511427543

Tulajdon: egyéb jogi személy

Term. véd.: helyi védettségű terület

Terület: 29,5 ha

Az Andrassy-kastély Tóalmáson, Pest megyében található. Prónay Gábor már 1737 előtt számos cserép tetejű gazdasági épületet és lakóházat építtetett a faluban, özvegye, Róth Éva pedig a falu északnyugati részén lévő dombocskán emeletes kastélyt építtetett. (Ma öreg kastély néven ismert, magántulajdonban van, romos állapotú.) A kastély lakója a 19. század elején báró Prónay Sándor, aki a kastélytól délnyugatra, létrehozta a Bócz kertnek nevezett parkot, 60 hold területen, amely akkoriban Pest vármegye egy legszebb parkjának számított. A kertet tavak, fürdőház és emlékkövek díszítették. A honfoglalás ezeréves évfordulójára, a Milleniumra Warmann Renáta, Ybl Lajos tervei alapján, 1894 és 1895 között 50 szobás, fényűző, barokk stílusú kastélyt építtetett a Bócz kertben.

A kastély évtizedekig a SZOT kezelésében volt és üdülési célokat szolgált. Ma hasonló jellegű, de szűkebb körű használatra egy alapítvány bérlti. Szabadon álló L alakú épület. Vakolt, zárókódízes

ablakok, sarokarmírozás. Kastély: szabadon álló U alaprajzú, manzárdtetős épület. A főbejárattal szemben kétkaros, hajlított karú lépcső, fából. A bejárat fölött a belsőben az emeleti szinten fából készült zárt erkély. Díszterem a kertre néz. A belsőben rocaille-s neo stukkók. Manzárdtető palafedéssel. Víztorony, három szintes erős osztópárkányokkal. A sarkokon erős kiülésű téglából falazott armírozás. Alsó szintet vakfűlkék tagolják, eredetileg nyitott volt. Középső szinten 13. századi formát idéző bimbós oszlopfelvezetes ikerablak, övpárkány,

terrakotta, neogót háromkaréjos motívumokkal, hiányos. Üvegház, a kastélyhoz kapcsolódó négyszög alaprajzú, apszidiális épület, vasvázás, oszlopokkal, melyeknek akantizáló fejezetük van.

Kertleírás: A Tóalmás községhez nyugatról simuló parkot a Hajta-patak mellett, a parkban levő kastély építésével egy időben, 1894-ben kezdték kialakítani József nádor főkertészének szakmai útmutatása

alapján. A patak hajdani "árterében" értékes faállományú növény együttest sikerült létrehozni, melyben a térségre jellemző fafajok idős egyedei mellett sok egyéb, hazánkban honos faj megtalálható. A parkban ritka egzóták is díszlenek (például mocsárciprus, kaukázusi jegenyefenyő), de - többek között a keleti gyertyánra is rábukkanhatunk. Ennek a fafajnak a legészakibb európai előfordulását az évszázad közepén a Vértes-hegységben fedezték fel. A kastélytól

távolabbi, hátsó részei szinte erdős jellegűek, gazdag aljnövényzettel. A Hajta-patak vizével kicsiny tavat tartanak fenn a park területén, partján vízi növényzet található. A park állatvilága is említésre méltó. A tó környezete a kételtűeknek kedvez. A sűrű cserjésekben énekes madarak fészkelnek. Az idős, odvas fák a macskabagoly és a denevérek egyes fajai számára jelentenek élőhelyet. Jelenlegi területe 29,5 ha. A kastélykert helyi jelentőségű védett természeti terület. A kastély jelenleg a WOL Élet Szava Magyarország Alapítvány tulajdonában van